

rifter's Side i det andet Thing. Den 3die Landsthingsmand for Kjøbenhavn (Brock) gjorde saaledes endnu stærkere gjældende, end maaskee noget Medlem her i Thinget i forrige Samling havde gjort det, Alt, hvad der kunde tale for, at Afløsningen skete ganske særdeles i Bøndernes Interesse, og derfor forekommer det mig, at en videregaaende Lov havde ikke saa liden en Chance for sig, naar man slog ind paa et af de Spor, som netop en af Godseierne havde antydet. En af Godseierne, den ærede 2den Landsthingsmand for 9de Kreds (Estrup), erklærede nemlig, at han var villig til at slutte sig til det Spor, der var foreslaaet af den 2den Landsthingsmand for 2den Kreds (H. P. Larsen), nemlig, at naar Jorddroppen og Bonden kunde enes, saa kunde de sælge Gaarden frit og uden noget Afdrag, hvormod naar Gaarden først solgtes ved Fæstledighed til de Esterfaldte, saa skulde Fæstefamilien bøde en Sjettedeel, og solgtes den til Andre ved Fæstledighed, skulde Godseieren bøde en Treiedeel. Dette saakaldte Bodesystem troer jeg havde store Fordele, thi det lagde Tvang paa begge Sider, baade paa Bonden og paa Jorddroppen, og det indeholdt en Mulighed for, at man vistnok mere end paa anden Maade kunde fremsthynde Afløsningen. Det gjør mig derfor ondt, at den ærede Forslagsstiller ikke er bleven nærmere ved sit tidligere Forslag, men er gaaet en mindre afgjørende Vej gennem det Forslag, som her foreligger. Jeg kan ikke troe Andet, end at det saaledes af en æret Landsthingsmand for 2den Kreds antydede og af en æret Landsthingsmand for den 9de Kreds tiltraadte Forslag, maa have en Fremtid for sig, og dette gjør, at jeg kan ikke Andet end være mod § 10 i Lovforslaget; thi der anvender det ærede Medlem Bodesystemet uden at opnaae nogen almindelig Afløsning af Fæstevæsenet. Jeg troer, at det er en Tanke, som langt rettere maa gjemmes, til engang en ny Afløsningslov kommer til at ligge for; thi man skal ikke forbruge de Midler, der staae til Raadighed, til mindre Formaal, og saa vist som jeg troer, at en Afløsningslov tilsidst maa komme, saaledes troer jeg, at man skal gjemme den i § 10 foreslaaede Maade, nem-

lig at paalægge en Afgift til Statskassen, indtil en saadan Lov er bleven til et Tidskrav. Af samme Grund kan jeg heller ikke være tilfreds med § 11; thi naar det ærede Medlem vil give Erstatning til den tiende Familie, saa tror jeg, som det flere Gange blev udtalt ifjor, at det er en meget illusorisk Erstatning, der gives. Som fremhævet fra Ministerbordet, vil det Hele, som opnaaes derved, være dette, at den Villighed, som Godseierne nu dog moralsk ansees forpligtede til at udvise, forsvinder, og der fremkommer et Krav til Staten, uden at denne ved Hjælp af denne Bestemmelse har Midlerne til at tilfredsstille det Krav, som Godseierne paa Grund af denne Bestemmelse have befriet sig for. Jeg vil derfor meget hellere see § 11 udeladt, og kunde man derimod opnaae at faae § 7 gennemført, saaledes som det ærede Medlem har foreslaaet den, saa vil der ikke være saamange Tilfælde, uden at der ad anden Vej kunde raades Bod derpaa. Vel er der mange flere Tilfælde, end det i Begyndelsen af Forhandlingen ifjor lod antage, idet det fremgik af det 3die senere fremlagte Bilag, at der er mange af de tiende Familier, for hvilke der paa flere Godser sørges overordentlig slet, ligesom det fremgaaer af dette Bilag, at for mange Gaardes Vedkommende er der ingen Udfigt til, at de tiende Familier, hvis Gaarde eengang i Tiden ville blive inddragne formedelt andre allerede solgte Gaarde, ville faae nogen samhelst Erstatning. Efter disse Bemærkninger om § 10 og § 11 skal jeg, idet jeg her har Ordet ved Sagens 1ste Behandling, kun tale det ærede Medlem for hele den øvrige Lov. Jeg troer navnlig, at man skylder den ærede Forslagsstiller Tak, fordi han i sit Forslag har optaget §§ 1 og 4; thi naar det kan skee, at der af et eneste Sogn ved en Landvæsencommissionsforretning kan udtages 200 Td. Land til Herregaarden under Paaskud af Skovs Opæstning og Fredning, foruden at det bebudes, at to Gaarde skulle gaae ind under Herregaarden til samme Formaal, saa forekommer det mig, naar ikke Fæstegaardene skulle aflædes al Eng, Gjerdsel og Sligt, at være nødvendigt at vedtage Forslaget saaledes, som det ærede Medlem har stillet det. Der-